

Der noch laufende Lehrveranstaltungsbetrieb lässt derzeit noch keine abschließende Evaluation zu. Dennoch gelingt es aus heutiger Sicht sehr gut, die Inhalte gezwungenermaßen auf anderem Wege zu transportieren, wenngleich das praktische Erleben und Handeln während der Exkursionen nicht gleichermaßen ersetzt und kompensiert werden kann. Da Studierende durchwegs über den Zugang zu Computer und Internet verfügen, funktioniert es gerade im Tertiären Bildungssektor – verglichen mit dem Primar- und Sekundarstufenbereich, wo es in sozial und finanziell schwachen Gesellschaftsschichten an strukturellen Voraussetzungen mangelt – sehr gut, auf E-Learning Programme umzusteigen. Dieses Semester mit seinen Herausforderungen wird zeigen, wie sinnvoll es sein wird, auch in Zukunft E-Learning Programme – als zusätzliche Ergänzung zum Präsenzunterricht – zum Einsatz zu bringen.

Referenzen

- 1 Allgemeine und berufliche Bildung. Bologna-Prozess und Europäischer Hochschulraum. https://ec.europa.eu/education/policies/higher-education/bologna-process-and-european-higher-education-area_de (2020-04-08).
- 2 Dialog im Dunkeln. <https://imdunkeln.at/home/dialog-im-dunkeln/> (2020-04-08).
- 3 Erasmus+ Hochschulbildung. <https://bildung.erasmusplus.at/de/hochschulbildung/> (2020-04-08).
- 4 Hands up. <http://www.handsup.wien> (2020-04-08).
- 5 Internationale Mobilität und Kooperation/ Pädagogische Hochschule Wien. <https://www.phwien.ac.at/internationale-mobilitaet-und-kooperation> (2020-04-08).
- 6 International Programme. <https://www.phwien.ac.at/internationale-mobilitaet-und-kooperation/incoming-students/internationale-kurse-speziell-fuer-erasmus-studierende> (2020-04-08).
- 7 Lehramt für Sekundarstufe Allgemeinbildung in Wien und Niederösterreich. <https://lehramt-ost.at> (2020-04-08).
- 8 NextCloud. <https://nextcloud.com> (2020-04-08).
- 9 Pädagogische Hochschule Wien. <https://www.phwien.ac.at/die-ph-wien/zahlen-und-fakten> (2020-04-08).
- 10 Wiener Antidiskriminierungsstelle für gleichgeschlechtliche und transgener Lebensweisen (WASt). <https://www.wien.gv.at/kontakte/wast/index.html> (2020-04-08).
- 11 Zoom. <https://www.zoom.us> (2020-04-08).

УДК 377.2.004.

Дроздовська Л. В.
викладач професійно-теоретичної підготовки
ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти»
alelesya80@gmail.com

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

Головне завдання сучасної системи професійної (професійно-технічної) освіти – підготовка кваліфікованого та конкурентоспроможного фахівця, який не лише володіє певним рівнем знань, умінь і навичок, але й може практично застосувати їх у своїй професійній діяльності. За умов якісних змін, широкомасштабних технологічних інновацій, що відбуваються у сучасному суспільстві, економіці, промисловості, професійна (професійно-технічна) освіта має забезпечувати формування сукупності інтегрованих знань, умінь та якостей особистості – професійну компетентність фахівця, зокрема майбутнього чергового по поверху (готелю, кемпінгу, пансіонату), обліковця з реєстрації бухгалтерських даних, адміністратора. Пріоритетним завданням майстра виробничого навчання є сприяння професійної самореалізації учня через оволодіння ним професійними вміннями і навичками, що ґрунтуються на сучасних спеціальних знаннях, високим рівнем професійної компетентності, що ґрунтується на критичному мисленні та здатності застосовувати теоретичні надбання на практиці.

Сьогодення вимагає від навчального закладу принципово нового підходу формування професійних компетенцій майбутнього робітника: інтеграції професійної освіти, практичної діяльності та нових інформаційних технологій.

Використанню інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні приділяли велику увагу багато вітчизняних та закордонних вчених, зокрема Гуржій А. М., Жалдак М. І, Машбиц Е. І, Морзе Н. В., Рамський Ю. С., Сергієнко В. П., Шарко В. Д., Шут М. І. та ін.

Застосування інформаційних технологій на заняттях при підготовці чергового по поверху (готелю, кемпінгу, пансіонату), обліковця з реєстрації бухгалтерських даних, адміністратора сприяє підвищенню рівня пізнавальної самостійності, високому ступеню наочності й безперервному самоконтролю, засвоєнню знань та умінь, формуванню необхідних професійних компетенцій. Сучасні педагогічні програмні засоби дають можливість втілювати в практику індивідуалізацію професійного навчання.

Застосування ІКТ на уроках виробничого навчання з професії «Черговий по поверху (готелю, кемпінгу, пансіонату); обліковець з реєстрації бухгалтерських даних, адміністратор» сприяє:

- ✓ індивідуалізації навчання;
- ✓ активізації пізнавальної діяльності учнів, розвитку варіативного мислення, логіки;
- ✓ направленості інтелектуальної діяльності учнів на дослідження та пошук, розкриттю творчого потенціалу учнів;
- ✓ засвоєнню учнями сучасних інформаційних технологій;
- ✓ зростанню обсягу виконаних на уроці завдань;
- ✓ розширенню інформаційних потоків при використанні мережі Інтернет;
- ✓ інтенсифікації самостійної роботи учнів.

Інформаційно-комунікаційні технології можуть застосовуватися на всіх етапах навчальної діяльності: під час пояснення нового матеріалу, закріплення та повторення вивченого, контролю рівня знань, умінь і навичок учнів [2].

Освітні засоби ІКТ можна класифікувати за такими параметрами.

1. Педагогічними задачами, які розв'язуються з їх допомогою:

- ✓ засоби, що забезпечують базову підготовку (електронні підручники, навчальні системи, системи контролю знань),
- ✓ засоби практичної підготовки (збірники задач, імітаційні програми, тренажери),
- ✓ допоміжні засоби (енциклопедії, розвиваючі комп'ютерні ігри).

2. Функціями в організації навчального процесу:

- ✓ інформаційно-навчальні (електронні бібліотеки, електронні книги, електронні періодичні видання, мультимедійні презентації),
- ✓ інтерактивні (електронна пошта, електронні телеконференції),
- ✓ пошукові (каталоги, пошукові системи).

3. Типом інформації:

- ✓ електронні та інформаційні ресурси з текстовою інформацією (підручники, довідники, тести, енциклопедії, періодичні видання),
- ✓ електронні та інформаційні ресурси з візуальною інформацією (колекції зображень, портрети, ілюстрації, відеофрагменти, відеоекскурсії, статистичні і динамічні моделі, схеми, діаграми),
- ✓ електронні та інформаційні ресурси з аудіоінформацією (звукозаписи),
- ✓ електронні та інформаційні ресурси з комбінованою інформацією (підручники, презентації, освітні електронні ресурси).

4. Формами застосування ІКТ у навчальному процесі:

- ✓ урочні,
- ✓ позаурочні.

5. Формою взаємодії з учнями:

- ✓ технології асинхронного зв'язку,
- ✓ технології синхронного зв'язку [3].

Використання на заняттях технології мультимедіа сприяє підвищенню якості професійної підготовки завдяки поєднанню всіх можливих впливів на учня одночасно – графіки, тексту, звуку і зображення. Вона дозволяє представити навчальний матеріал як систему яскравих опорних образів, що може полегшити процес засвоєння та запам'ятовування матеріалу. У своїй роботі віддаю перевагу використанню створених власних мультимедійних презентацій у середовищі PowerPoint, зокрема таких їх видів:

- ✓ презентації для лекційного викладу матеріалу (розроблені мультимедійні презентації з усіх тем виробничого навчання);
- ✓ презентації для повторювально-узагальнювальних занять;
- ✓ презентації для занять тематичного оцінювання знань.

Також варто зазначити, що учні під час підготовки домашнього завдання часто використовують презентації, вважаючи, що вони більш зрозумілі й логічні. З цією метою створено колекцію дисків, що містять презентації з різних тем програми, з якими учні мають можливість працювати у вільний від занять час та вдома, крім того, електронна база презентацій міститься в електронній бібліотеці Центру, де учні мають змогу працювати після занять.

Мультимедійні технології дозволяють подати учням набагато більше інформації, ніж на занятті без використання мультимедіа. Крім

власностворених презентацій, практикую використання мультимедійних презентацій для представлення результатів досліджень, проведених учнями, проектів, самостійної роботи, оскільки найефективнішими з огляду на розвиток навичок мислення учнів та навичок до самостійної дослідницької діяльності є засоби, які проектуються та розробляються самими учнями при вивченні навчального матеріалу. Хочу відзначити, що рівень мотивації учнів до навчання зростає у випадках, коли учням надається можливість за допомогою інформаційних технологій представляти результати цікавого для них навчального проекту, що виконувався під керівництвом майстра в/н [4].

Контроль – важлива складова частина процесу формування професійної компетентності учнів. Серед методів контролю, що визначають рівень засвоєння матеріалу, чільне місце займає тестування – науково обґрунтована система тестових завдань, валідна за змістом та важкістю [1]. Тестування на даний момент стає однією із найбільш актуальних інформаційних технологій освіти.

Тестування має наступні основні переваги перед іншими педагогічними методами:

- тестування є більш якісним і об'єктивним способом оцінювання, його об'єктивність досягається шляхом стандартизації процедури проведення, перевірки показників якості завдань і тестів загалом;
- тестування – більш справедливий метод, воно ставить усіх осіб, що навчаються, в рівні умови як у процесі контролю, так і в процесі оцінювання, практично виключаючи суб'єктивізм викладача;
- тести – це більш об'ємний інструмент, оскільки тестування може включати в себе завдання зі всіх тем курсу. За допомогою тестування можна встановити рівень знань особи, що навчається, з предмета загалом і за його окремими розділами;
- тест – це більш точний інструмент;
- тестування більш ефективно з економічної точки зору. Основні затрати при тестуванні приходять на розробку якісного інструментарію, тобто мають разовий характер.

Педагогічне тестування, як і будь-який засіб виміру та контролю, має і свої недоліки. Як і будь-який вимірювальний інструмент, тест має визначену точність і визначену похибку, діапазон застосування. Можлива і фальсифікація результатів тестування.

Недоліки:

- розробка якісного тестового інструментарію – довготривалий процес, що вимагає значних трудових ресурсів;
- дані, отримані в результаті тестування, хоч і включають в себе інформацію про пробіли в знаннях, але не дозволяють судити про причини цих пробілів;
- тест не перевіряє високі, продуктивні рівні знань, пов'язані з творчістю;
- у тестуванні присутній елемент випадковості.

У своїй роботі для перевірки знань учнів з усіх тем виробничого навчання використовую тести, розроблені з допомогою тестової системи Test-W. Крім того, використовую тестові програми, створені в середовищі Microsoft VisualStudio 2010. Для створення тесту використовую мову VisualBasic, а для реалізації форм і діалогових вікон – технологію Windows Forms.

Електронна база створених тестів доступна для учнів в електронній бібліотеці Центру, де вони самостійно можуть перевірити свої знання та підготуватися до тематичного оцінювання.

Для підвищення ефективності навчання конкурентоспроможних фахівців в умовах інформаційного суспільства, формування професійних компетенцій у майбутніх фахівців, актуальним нині стає використання ресурсів мережі Інтернет, які доповнюють традиційні форми навчання. Веб-ресурси використовуються учнями як під час аудиторних занять, так і під час позакласної роботи учнів, зокрема для підготовки до занять, виконання проектів, рефератів тощо.

Серед технічних новинок, що з'являються сьогодні в освіті, особливе місце займають інтерактивні дошки. На відміну від звичайного мультимедійного проектора інтерактивна дошка дозволяє не лише демонструвати слайди і відео, але й писати, креслити і наносити в процитоване зображення помітки, вносити потрібні зміни, а також зберігати їх у вигляді окремих файлів. Вона дозволяє зробити процес навчання яскравим, динамічним та наглядним. Інтерактивну дошку обладнано в одному з кабінетів нашого навчального закладу, в якому зокрема і проходять заняття зі спецдисциплін та виробничого навчання. Використання інтерактивної дошки дозволяє на уроці раціонально використовувати час, оскільки немає необхідності постійно витирати дошку та здійснювати нові записи.

Так очевидні переваги використання інтерактивної дошки на уроках теоретичного та виробничого навчання:

- ✓ економія часу завдяки завчасно підготовлених схем, текстів, слайдів, внаслідок чого підвищується щільність уроку;
- ✓ наочність та інтерактивність, завдяки чому учні активно працюють на уроці, підвищується концентрація уваги, покращується розуміння та запам'ятовування матеріалу;
- ✓ багаторазове використання матеріалу. По-перше, вся інформація, що з'являється на дошці, не стирається, а зберігається. При необхідності можливо швидко повернутися до попереднього матеріалу, а не відтворювати його повторно. По-друге, наочні матеріали і навчальні ресурси можна зберігати в електронному вигляді, формуючи електронний банк даних;
- ✓ учням просто подобається працювати з інтерактивною дошкою, процес навчання стає цікавим та захоплюючим.

Звичайно, використання інтерактивної дошки не вирішує всіх навчальних проблем, і викладачеві чи майстрові в/н зовсім не обов'язково працювати з нею постійно на кожному уроці, але використання її робить урок цікавим і динамічним.

Отже, підводячи підсумки, можна сказати, що професійна (професійно-технічна) освіта все більше орієнтується на підготовку кваліфікованого робітника відповідного рівня та профілю, конкурентоздатного на ринках праці, компетентного спеціаліста, який не тільки вільно володіє професією, а й готовий до постійного професійного росту, соціальної та професійної мобільності. Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють реалізувати принципово нові форми і методи навчання, які підвищують ефективність навчання, відкривають учням доступ до нетрадиційних джерел інформації. Їх застосування підвищує мотивацію навчання, розвиває пізнавальні здібності учнів [5].

Література

1. Аванесов В. С. Теоретические основы разработки заданий в тестовой форме: учеб. пособие. М.: МГТА, 1995. 95 с.
2. Жалдак М. И. Система подготовки учителя к использованию информационной технологии в учебном процессе: Автореферат докторской диссертации: 13.00.02 / Мирослав Иванович Жалдак. М., 1989. 48 с. Библиогр.: С. 44–48.
3. Замошникова О. В. Новые информационные технологии в образовании / О. В. Замошникова. *Новые информационные технологии в образовании: 2008 г.*: материалы междунар. науч.-практ. конф., 26–28 февраля 2008 г. Екатеринбург: Изд-во Рос. гос. проф.-пед. ун-та, 2008. Ч. 2. С. 78–83.
4. Лебедев О. Е. Компетентностный подход в образовании / О. Е. Лебедев. Школьные технологии. 2004. № 5. С. 3–12.
5. Роберт И. В., Самойленко П. И. Информационные технологии в науке и образовании. М., 1998. 178 с.

УДК 373.5:94

Дудченко В. С.

кандидат філософських наук, доцент,
викладач Подільського спеціального навчально-реабілітаційного
соціально-економічного коледжу
vds190565@gmail.com

ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ПРІОРИТЕТ МОДЕРНІЗАЦІЇ Й УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти нашої держави й передбачає реальне і планомірне оновлення загальноосвітнього навчального закладу старшого ступеня й має найбільшою мірою враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті соціального та професійного самовизначення і відповідності вимогам сучасного ринку праці. Такий підхід до організації освіти старшокласників не лише найповніше реалізує принцип особистісно орієнтованого навчання, а й